

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΟΥ (Λουκ. 10, 25-37)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στη Φιλοθέη, στις 14/11/1999)

1. Όλοι καλοί, όλοι στις δουλειές τους

Κάθε φορά που ερχόμαστε στην Εκκλησία αλλά και κάθε φορά που σηκώνουμε το χέρι μας για να κάνουμε το Σταυρό μας, πρέπει πρώτα να ευχαριστούμε τον Κύριό μας Ιησού Χριστό που μας φώτισε και τον πιστεύουμε και τον επικαλούμεθα. Το όνομά του και η πίστη σ' αυτό είναι ζωή αιώνιος. Μακάριος ο άνθρωπος που έχει πάρει το βάπτισμα στο όνομα του Χριστού! Μακάριος ο άνθρωπος που πιστεύει ότι ο Χριστός είναι σωτήρας του κόσμου. Γιατί λέγει η Αγία Γραφή: «Όποιος επικαλείται το όνομα του Κυρίου Ιησού Χριστού θα σωθεί»

Ας ανοίγουμε λοιπόν το στόμα μας για να δοξολογούμε τον Θεό. Το στόμα του σώματος, αλλά περισσότερο το στόμα της καρδιάς μας. Ταυτόχρονα ας ανοίγουμε αυτιά σώματος και ψυχής, για να ακούμε τον λόγο του ολόψυχα. Γιατί ο λόγος του Θεού είναι ζωοποιός επειδή είναι λόγος όχι ανθρώπου αλλά του Θεού.

Ας θυμηθούμε μια παλιά ιστορία. Οι δύο μεγάλοι τεχνίτες ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος είχαν συλληφθεί από τον βασιλιά της Κρήτης τον Μίνωα. Εκείνος θέλοντας να τους εκμεταλλευτεί δεν τους άφηνε να γυρίσουν στον τόπο τους. Αλλά ο Δαίδαλος βρήκε τη λύση. Παρατήρησε ότι τα πουλιά, ενώ έχουν σώμα και βάρος πετάνε στον αέρα. Και είπε: «Πρέπει και εμείς να φτιάξουμε φτερά. Αλλιώς δεν ξεφεύγουμε»

Έφτιαξε λοιπόν κέρινα φτερά, τα κόλλησε πάνω του και πάνω στο γιού του τον Ίκαρο και ξεκίνησαν. Αλλά ο μεν Δαίδαλος -συνετός γέροντας- πετούσε φρόνιμα. Ο νεαρός Ίκαρος ήθελε να κάνει τις επιδείξεις του, όπως κάνουν και την σημερινή εποχή τα παλληκαράκια με τα μηχανάκια τους. Που όχι μόνο αναταράζουν τον κόσμο με τους θορύβους, αλλά καμιά φορά παθαίνουν κάτι και σπάζουν του πατέρα τους και της μητέρας τους την καρδιά...

Ο Ίκαρος πήρε τα ύψη, παρά τις συστάσεις του πατέρα του, πλησίασε πολύ τον ήλιο που ζέστανε τα κέρινα φτερά του. Σε λίγο έλειψαν, ξεκόλλησαν από πάνω του και έπεσε με ορμή στη θάλασσα.

Ένας μεταγενέστερος ζωγράφος έκανε με αφορμή αυτό το περιστατικό ένα διδακτικό πίνακα, που δείχνει τα εξής: Την ώρα που ο Ίκαρος έπεφτε στη θάλασσα, ένας άνθρωπος καθισμένος εκεί κοντά, έριχνε το αγκίστρι του να πιάσει ψάρια. Είδε τι γίνεται και αδιαφόρησε.

Ένας άλλος παραδίπλα, έπαιζε με την φλογέρα του. Γύρω του έβοσκαν τα πρόβατά του. Ούτε αυτός έδωσε σημασία.

Κάποιος άλλος έσκαβε το χωράφι του. Και αυτός είδε τι γινόταν αλλά δεν συγκινήθηκε, στο δράμα του Ικάρου.

Ένα караβάκι, πάλι, ταξίδευε εκεί κοντά. Οι ναύτες έριξαν μία ματιά στο παιδί που πνιγόταν και δεν τους κήκε καρφί. Συνέχισαν το ταξίδι τους.

Παράξενοι που είναι οι άνθρωποι! Όταν έχουν να δουλέψουν για τον εαυτό τους, ξεχνάνε και παραβλέπουν τον άλλο. Έστω και αν εκείνο που παθαίνει είναι το φοβερότερο κακό.

Γράφει μια γυναίκα που έχασε τον σύζυγό της και έμεινε μόνη με τα παιδιά της ορφανά.

«Περίμενα ότι θα μου δείξουν οι συγγενείς και οι φίλοι, στοργή κατανόηση, συμπαράσταση. Δυστυχώς δεν έκαναν τίποτα». Και συνεχίζει. «Όλοι είναι καλοί. Όλοι κοιτάζουν τη δουλειά τους. Αλλά μοιάζουν με τους ανθρώπους που έβλεπαν τον Ίκαρο να πνίγεται και δεν τους κήκε καρφί. Βγαίνοντας από το σπίτι τους, όλοι, δεν κοιτάζουν δεξιά και αριστερά, δεν ασχολούνται με ξένες υποθέσεις. Μόνο με τις δικές τους. Δεν ανοίγουν τα μάτια τους να δουν τον πόνο και την λύπη. Να δουν τι πονεμένο βλέμμα υπάρχει στον κόσμο. Τι ταπεινή φωνή. Ω Θεέ μου, τι πόνος και τι πίκρα στον κόσμο! Πόσο μακριά ζούμε από τον πλησίον μας. Αν είμαστε κοντά στον πλησίον μας και τι δεν θα κάναμε! Θα έπρεπε να αφήσουμε τις ασχολίες μας και να τρέξουμε να κάνουμε γι' αυτόν ο,τι καλύτερο μπορούσαμε. Ποιό είναι το χρέος των ανθρώπων όταν βλέπουν το διπλανό τους σε κίνδυνο; Να παύουν να κοιτάζουν τον εαυτό τους και την δουλειά τους. Να αφήνουν την δουλειά τους για να φανούν στον άλλο χρήσιμοι»

2. Η μεγάλη «αξία»

Αυτό μας λέει ο Χριστός, στη παραβολή του καλού Σαμαρείτου που ακούσαμε. Ότι πρέπει να αφήνουμε την δουλειά μας για χάρη του πλησίον. Δεν αρκούν τα καλά αισθήματα. Όλοι έχουν καλά αισθήματα. Όλοι έχουν λίγη καλωσύνη.

Κανέννας δεν είναι τόσο μοχθηρός ώστε να βλέπει κακό και να χαίρεται. Ποιός αμφιβάλλει, ότι ο ιερέας και ο Λευίτης όταν είδαν ετοιμοθάνατο τον άνθρωπο που είχε πέσει στους ληστές δεν λυπήθηκαν και δεν πόνεσαν; Ωστόσο, πέρασαν, είδαν και απήλθαν.

Λοιπόν; Δεν πρέπει να μένουμε μόνο στα καλά αισθήματα και στις καλές σκέψεις μας. Δεν πρέπει να νοιαζόμαστε μόνο για τον εαυτό μας και τη δουλειά μας.

Τελικά, λέει η παραβολή, πέρασε και ένας Σαμαρείτης. Για τον οποίο ο ετοιμοθάνατος Ιουδαίος ήταν εχθρός του έθνους του.

Αλλά ο καλός Σαμαρείτης ξεπέρασε τα συναισθήματά του. Ξεπέρασε και την δουλειά του. Κατέβηκε από το γαϊδουράκι του και πλησίασε κοντά. Ξόδεψε από τα εφόδιά του. Άλειψε τις πληγές του χτυπημένου με λάδι και με κρασί που τα είχε για το φαγητό του. Μετά άλλαξε δρόμο. Φόρτωσε τον άνθρωπο στο ζώο του και τον πήγε σε νοσοκομείο. Εκεί δεν τον παρέδωσε για να τον ξεφορτωθεί, ούτε είπε: «Κάνετε ο,τι νομίζετε, εγώ σας τον παραδίνω. Θέλει ζήσει, θέλει πεθάνει. Εγώ πολλά έκανα».

«Και πολλά έκανα!». Έτσι δεν λέμε μερικές φορές, θέλοντας να ξεφορτωθούμε το καθήκον και την ευθύνη;

Δεν έφτανε που κοπίασε τόσο ο Σαμαρείτης, που άλλαξε δρόμο, που άφησε την δουλειά του... Δεν δίστασε να αδειάσει και το πουγγί του. Έδωσε χρήματα στο νοσοκομείο και τους είπε: «Περιποιηθείτε τον, κάνετε ο,τι μπορείτε. Αν χρειαστούν περισσότερα θα σας τα δώσω γυρίζοντας»

Ο καλός Σαμαρείτης, είναι ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός.

Εμπεσόντες στους ληστές είμαστε όλοι μας. Ληστές είναι οι πόνοι μας, οι περιπέτειές μας, οι ταλαιπωρίες μας, οι αμαρτίες μας. Ο πόλεμος και οι πληγές του διαβόλου. Και ο Χριστός κατέβηκε από τον ουρανό στη γη. Άφησε τα συναισθήματά του, την δόξα του ουρανού και ήρθε κοντά μας. Για να περιποιηθεί ποιόν; Τους αμαρτωλούς και αποστάτες. Για να μαζέψει κοντά του, λέει ο απόστολος Παύλος, αθέους και βλασφήμους. Και πώς βρίζουμε μερικές φορές! Ω Θεέ μου, τι λόγια χρησιμοποιούμε!

Αλλά ο Χριστός ξεπερνώντας αυτά στα οποία εμείς σκαλώνουμε, κατέβηκε και έχυσε για μας το αίμα του επάνω στο Σταυρό.

Ο Χριστός με την παραβολή αυτή και με το παράδειγμά του θέλει να μας πει: «Αξία» στη ζωή, δεν επιτρέπεται να έχουμε την δουλειά μας, την ησυχία μας, την τσέπη μας. Αλλά πρέπει να έχουμε τον συνάνθρωπό μας. Μεγαλύτερη «αξία» είναι ο άνθρωπος. Για τον άνθρωπο σταυρώθηκε ο Χριστός. Και είπε:

«Τι θα ωφελήσει τον άνθρωπο αν κερδίσει τον κόσμο όλο και ζημιωθεί την ψυχή του; Ή την χάσει;» Η ψυχή αξίζει πιο πολύ από όλο τον κόσμο.

Κοιτάζεις μια χούφτα χώμα και ξεχνάς μία ψυχή;

Λέγει ο μεγάλος ρώσος λογοτέχνης Αλέξανδρος Σολτζενίτσιν: «Αν σε όλα, παντού και πάντοτε κοιτάμε την δουλειά μας, και την ησυχία μας, είμαστε άνθρωποι πια;»

3. Η μεγαλύτερη ελεημοσύνη

Η παραβολή του ασώτου είναι η πιο όμορφη παραβολή. Μας λέει: Να! Βλέπεις μπροστά σου τον συνάνθρωπο, στον πόνο, στον κίνδυνο, στη δυστυχία. Και τον προσπερνάς; Αν προσπερνούσε ο Σαμαρείτης τον ετοιμοθάνατο, τι θα γινόταν; Θα πέθαινε. Και λοιπόν; Θα είχε και αυτός ευθύνη! Πόση; Ίση με εκείνους που του έδωσαν τις μαχαιριές; Λιγότερη; Περισσότερη; Πόση; Ποιός μπορεί να την υπολογίσει; Σου δίνεται η δυνατότητα, να τον σώσεις τον άνθρωπο και τον αφήνεις; Δεν είναι σαν να του κοπάνησες εσύ την μαχαιριά;

Η ζωή είναι ευθύνη. Η σχέση του ενός ανθρώπου με τον άλλο είναι ευθύνη. Και ο Χριστός μας λέει: Κανέναν δεν επιτρέπεται να εξαιρείς από την ευθύνη σου, όταν σου τύχει μπροστά σου. Πρέπει την καλωσύνη σου να την δείχνεις. Και την καρδιά σου να την ανοίγεις και να παραμερίζεις συναισθήματα, δουλειές, ασχολίες, ωφέλειες, κέρδη.

Γιατί; Γιατί ο Θεός μας έφτιαξε εικόνα του και ομοίωσή του. Να αγαπάμε το καλό και την καλωσύνη. Και είναι κρίμα να αφήνουμε στο δρόμο του Χριστού «πέτρες». Να σκοντάβουμε επάνω τους και να διστάζουμε να κάνουμε το καλό.

Έχετε ακούσει για το Γερμανό λογοτέχνη και φιλόσοφο Γκαίτε.

Θεωρείται ο μεγαλύτερος ποιητής της Ευρώπης. Αυτός λοιπόν γράφει, ότι μια ημέρα περπατούσε στο δρόμο. Και εκεί είδε μία ζητιάνα. Ψάχνει τις τσέπες του, ξαναψάχνει, δε βρήκε τίποτα.

Κρατούσε όμως ένα τριαντάφυλλο στο χέρι του και περπατώντας το γύριζε εδώ και εκεί. Λέει λοιπόν στη ζητιάνα:

-Με συγχωρείς κυρία μου, Δεν έχω τίποτα να σου δώσω, μόνο αυτό το τριαντάφυλλο. Πάρτο.

Το άρπαξε εκείνη, έλαμψε το πρόσωπό της και εξαφανίστηκε. Περνούσε πολλές ημέρες από κει ο Γκαίτε και δεν την έβλεπε. Τελικά, όταν την ξαναείδε της λέει:

-Πώς χάθηκες; Ήρθα την άλλη ημέρα να σε δω, να σου δώσω κάτι και δεν σε εύρισκα.

Του απάντησε εκείνη:

-Το τριαντάφυλλο που μου έδωσες, χόρτασε την ψυχή μου πιο πολύ από μια πεντάρα, από ένα κομμάτι ψωμί. Μου έδωσε δύναμη να ζήσω.

Γι' αυτό λέμε ότι η μεγαλύτερη ελεημοσύνη είναι πάντοτε εκείνη που στηρίζει όχι το σώμα αλλά την ψυχή. Τον «έσω» άνθρωπο. Δηλαδή η στοργή, η αγάπη, η καλωσύνη, η συμβουλή που οδηγεί στο Χριστό και η προσευχή για τη σωτηρία του πλησίον. Επειδή όταν πεθάνουμε, το σώμα θα μείνει στον κόσμο αυτό, αλλά η ψυχή θα συνεχίσει να ζει για πάντα. Και όταν γίνει η κοινή ανάσταση, τότε και το σώμα μας θα γίνει καλύτερο απ' ότι είναι τώρα. Για να ζήσουμε αιώνια με τον Χριστό στην Βασιλεία του.

Γι' αυτό ακριβώς κάνουμε τα μνημόσυνα και λέμε: «Ότι συ ει η ανάστασις, η ζωή και η ανάπαυσις των κεκοιμημένων δούλων σου Χριστέ ο Θεός»

Το μεγαλύτερο καλό που μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος, είναι να προσεύχεται για κάποιον άλλο. Ο πατέρας για το παιδί του και για την γυναίκα του. Και η γυναίκα και τα παιδιά της και τον άντρα της.

Ακόμα αδελφοί μου ο ένας να βοηθεί τον άλλο στο καλό, στην οδό του Θεού, με συμβουλές, με χειραγωγή. Γιατί ο Χριστός τον εμπειρότα στους ληστές τον οδήγησε στο πανδοχείο που είναι η Εκκλησία και τον πήρε στη Βασιλεία του την αιώνια και ατελεύτητη. Αμήν.-